

Konrad ReijoWaarán palkinto Anna Maija Saukkoselle

Anna Maija Saukkonen syntyi vuonna 1960 Heinävedellä ja kirjoitti siellä ylioppilaaksi vuonna 1979. Lääkäriksi hän valmistui vuonna 1986 ja neurologian erikoislääkäriksi vuonna 1992 Kuopion yliopistosta. Hän on työskennellyt apulaislääkärinä Pohjois-Karjalassa ja Savonlinnan keskussairaalassa. Vuosina 1992–1994 hän toimi neurologian erikoislääkärinä KYS:ssa ja apulaisopettajana Kuopion yliopistossa. Vuodesta 1994 alkaen hän on ollut erikoislääkärinä ja apulaisylilääkärinä Pohjois-Karjalan keskussairaalan neurologian yksikössä, nykyisin Siun sotessa. Saukkonen toimi yli 20 vuotta Joensuun seudun epilepsiayhdistyksen hallituksessa: alkuun jäsenenä, sitten varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana. Hän asuu Joensuussa, perheeseen kuuluvat puoliso ja kaksi aikuista poikaa.

Kuva: Antti Pitkäläinen

Anna Maija Saukkonen

Sinulla on pitkä kokemus erikoisalalan poliklinikan johtamisesta. Kuinka saisimme poliklinikoissa monitieteiset työryhmät puhaltamaan yhteen hiileen?

Minulla on tosiaan vuosien varrella ollut ilo osallistua sairaalamme kipu-, toiminnallisten häiriöiden ja neuropsykiatrisen työryhmän työskentelyyn. Kun neuropsykiatrisen työryhmän tarve oli selvä, mietittiin asiaa yhdessä ja kutsuttiin siitä innostuneet ihmiset koolle. Pidänkin tärkeimpänä asiana, että näihin

työryhmiin osallistuvat ne, joilla on pilke silmäkulmassa ja aito halu ymmärtää laajalaisesti lääketieteen eri aloja ja potilasta kaiken keskellä, vaikka välillä voi olla vaikeaa asemoitua uuteen näkökantaan.

Toiminnallisten häiriöiden työryhmän kanssa on auttanut se, että olemme voineet osallistua HUS:n ryhmän kokouksiin ja saada mallia toimintatavasta sekä keskustelun levollisesta ja sallivasta kulttuurista. Tämä asennoituminen työryhmän muiden jäsenten kommunikaatioon tuo myös lisää eväitä potilaan asian ymmärtämiseen, vaikka esimerkiksi kivun hoidon osalta keinot olisivatkin lopulta sitä kuuntelemista, lohduttamista ja etenemisen arviointia tilanteen mukaan.

Kuvaa lyhyesti näkemyksesi laadukkaasta kliinisen työn edellytyksistä.

Laadukasta kliinistä työtä voidaan näkemykseni mukaan tehdä, kun potilaan kohtaamiseen on riittävästi aikaa. Lääkärin on hyvä säilyttää omaan persoonaansa sopivalla tavalla yksilöllinen ote tekemiseensä ja huomioida potilaan ominaisuudet. Olennaista ammattitaidon kohentamisessa ja ylläpitämisessä on helppo pääsy tietokantoihin ja hoitoprotokolliin sekä aika perehtyä vanhaan ja uuteen kirjallisuuteen (tätä on turhan vähän).

Pitkät hoitosuhteet, joissa potilaan vaiva ei

ole saanut täsmällistä diagnoosia, koulivat epävarmuuden sietoon. Parhaimmillaan ne avaavat mahdollisuuden onnistumisen kokemukseen. Voi olla, että vasta esimerkiksi toisen sukupuolen tullessa vastaanotolle ja uusien tutkimusmenetelmien kautta ilmenee mahdollisuus koko suvun asian ratkaisuun. Keskussairaالاتasolla olemme saaneet erinomaisen avun ja oppia erityisosaajien konsultaatiokäynneistä, joissa oman talon kollega on mukana myös vastaanotolla ja harvinaissairauksiin saadaan tuore tietämys. Hyvä verkostoituminen auttaa harvinaissairauksien kanssa.

Mikä mielestäsi nykyisin uhkaa eniten laadukkaan kliinisen työn toteutumista?

Uhkakuvina ja jo toteutuneina pulmina näen ajan pirstoutumisen sekä vaateen ”tietokoneen kanssa seurustelusta” erilaisine tilastointi- ja kirjaamisvaatimuksineen. Se kaikki on poissa laadukkaasta kontaktista. Kiire ja ajanpuute vaivaavat varmaan isoa osaa meistä. Olen ollut huolissani tapaamatta tehtävästä työstä. Kun kuuntelee, näkee, tutkii ja erehtyykin, oppii mielestäni varsinkin uran alussa parhaiten.

Miten saisimme opetus- ja mentoritehtävän parhaiten osaksi normaalia kliinistä toimintaa?

Kaikille erikoistuvia ohjaaville suositan vähintäänkin Erikoistuvan ohjaus ja arviointi -koulutusta. Lyhyt, tiivis, käytännön harjoittelua ja itsetutkiskelua sisältävä kattaus auttoi hahmottamaan myös itseäni niin ohjaajana kuin oppijanakin. Olemme Joensuussa jonkin aikaa kokeilleet tapaa, jossa minä tapaan kaikki meillem tulevat erikoistuvat tuloamuna ja yleensä myös viimeisellä työviikolla. Etukäteen on saatu tietoa heidän taustoistaan ja tavoitteistaan. Pohdimme vielä keskustellen, mitä he erityisesti haluavat oppia, ja sovimme seuraavasta

arvioinnista. Tämä ontuu eniten, ja pitäisikin luoda systeemi, jossa tietty aika viikosta tai kuukaudesta on järjestetty näille tapaamisille. Ennakoiva allokointi on tärkeää.

Annatko palautetta kollegalle, kun näet siihen aihetta?

Positiivisen palautteen antaminen on helpointa. Se voi olla puhelun yhteydessä sanottu kiitos mukavasta konsultaatiokysymyksestä, tai saatan pistää sähköpostia, kun kollega on onnistunut erityisen hyvin. Vaikeampaa on lähestyä vaikkapa vakavamman virheen tehnyttä. Tähän pitää varata kahdenkeskinen kiireetön aika. Itselleni oli hyvä ja opettavainen kokemus, kun kesäkandi oli tehnyt virheen ja halusi pyytää anteeksi potilalta. Tarjouduin mukaan tueksi, kun vähän pelkäsin, että kuinka käy. Kun tuo nuoren ihmisen vilpiton pyyntö oli sanottu, oli asia potilaan kanssa selvä, eikä apuani tarvittukaan.

Miten rentoudut?

Harrastan aika perinteisiä asioita, kuten kesämökillä oleilua, marjastamista, lukemista ja liikuntaa. Loppuvuonna näihin aikoihin minua on jo useamman vuoden ajan piristänyt lastenkodin lapsille kirjoittamani joulukertomuksen suunnittelu ja lopulta kirjoittaminen. On mukavaa suunnitella sitä ja poimia pitkin syksyä sopivia lisäyksiä tarinan juoneen.

Mitä haluaisit lopuksi sanoa?

Rohkaisisin kollegoja tarjoamaan tietämystään myös kolmannen sektorin järjestöille. Kun laadit esityksen selkokielellä, se auttaa puhumaan selkokielisesti myös vastaanotolla. Ja yleisöluennot yllättävät aina! ■

PERTTU J. LINDSBERG